

Előfizetési árak:

Félsz évre . . . 6 frt — kr.
 Élévre . . . 3 > — >
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Egy óra . . . — > 50 >
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részé-
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Jó honleányokat kérünk!

A hazát a nők vesztik el, vagy emelik magasra, mert a milyenek az anyák, olyan polgárai vannak az országnak.

A magyar nők jellem, hűség dolgában kiválnak, előljárnak a föld asszonyai között. Meg is becsülte őket a nemzet, sohasem alázta meg úgy a női nemet, mint azt más népek tették. Minden asszonyok között a magyar asszonyoknak volt legtöbb függetlensége, legtöbb joga, sőt a férfinak egyenrangú osztályosa is lett sok esetben, mint azt az özvegyi jog s a leányfiusítási törvény mutatja.

Érezték, tudták ezt a mi hölgyeink; büszkék, hálások is voltak magyarságukért. Tudták, mivel tartoznak a leglovagiasabb nemzetnek, tudták, mivel a sokat szenvedett hazának és mivel saját méltóságuknak.

Bátor, hű, erőben és erkölcsökben hatalmas fiakat neveltek a hazának.

Nagyjaink oldala mellett mindenütt ott áll a nagy anya; dicső feleség, kinek emlékezetét hiven őrizi a nemzet kegyeletes emlékezte.

Rozgonyi Cicelle, Szilágyi Erzsébet, Zrinyi Ilona, Bornemisza Anna, Perényi Jánosné, Brunswick Teréz, Teleky Blanka, Damjanics Jánosné, Veres Pálné, oly nevek, akik jóságukkal, nemes jellemükkel több jót tettek, mint a mennyit kapzsi törvényhozók, tehetetlen diplomaták ronghattak a nemzet sorsán.

Hogy oly balszerencse és annyi viaszály után élünk s a szebb jövő reménye biztathat bennünket, azt a magyar nőknek köszönhetjük; mert a nyelv és haza szeretetének őrzői, szitói ők voltak.

A tanítónők itt Pécsét fiókegyesületét alakították meg a Mária Dorothea-egyesületnek, mely a munkaképtelenné vált tanítónőknek és nevelőnőknek nyugalmat ad s őket gyámolítja. Ez a fiók most tartotta első közgyűlését s méltán hívja föl a társadalmat a támogatásra. A társadalom bizonyára szívesen járul filléreivel e humánus egyesület főtartásához; de viszont épp oly joggal ő is vár valamit a tanítónői kartól.

Ők nevelik, képezik a jövő nemzedék anyját; ők a legilletékesebbek arra, hogy a nőnevelés helyes elveit megállapítsák s annak érvényt szerezzenek.

Itt az ideje, hogy a nőnevelés szaktison mostani irányával, mely csak modern nőt akar képezni, de a magyar nővel keveset gondol.

Itt az ideje, hogy leányaink ne csak a tudomány titkait ismerjék meg, hanem tisztába jöjjenek azokkal a földadatokkal is, a melyek őket mint hitvest és anyát terhelik s a melyeknek odaadó teljesítése

nekik a halhatatlanság koronáját szerzi meg.

Az iskola mutassa meg a történelmet, melynek minden lapján ott a nő dicsősége. Bizonyítsa be nekik, hogy a nő hirtvágyának van más, szebb mezeje, mint az utca és a bálterem, hol muló, gyakran kárhuzatos föltűnést arathatnak, a mire később talán szégyennel és fájdalommal gondolnak vissza.

Tanulják meg, hogy a családi szentély, a béke, csendes munkásság igénytelen tűzhelye gyakran századokra szórja világát és milliókat hevit jótékony melegével.

Mutassanak erre a szomorú jelenre, melyben annyira megfogyott a nemzeti érzés, tiszta honszeretet; melyben annyira elhalványultak az ősi erények, elferdült a becsület fogalma s a léhaságnak lett áldozata a főnkölt lovagiasság.

Mutassanak minderre s aztán mutassanak korunk asszonyaira: a férfi sülyedése a nő gyalázata.

Ha égeti arcukat ez a gyalázat s ha vérzi lelküket s mostohává teszik sorukat ennek a gyalázatnak szégyene, úgy komolyan lássanak a munkához: jó honleányokat adjanak a hazának!

Mentsék meg az asszonyt, hogy föl-emeljék a térfit!

A polgári házasság törvény-tervezete. A polgári házasságról szóló törvényjavaslat beterjesztéséről egy pécsi lap nyomán elterjesztett hírek koraiak. A polgári házasságról szóló törvényjavaslatnak még a törvény szövege sem kész, megokolása pedig csak azután készülhet el, ha a szöveggel végeztek. Ugyanis, a házasságjog rendezése tárgyában összehívott szaktanácskozmány ez év elején úgy oszlott szét, hogy egyöntetű megállapodásra nem juthatott. Így állván a dolog, a miniszter hirtelen megszakította a tárgyalások fonatát és a házasságról szóló törvénytervezet megszerkesztésével Vavrik dr. budapesti kir. ítélőtáblai bírót bizta meg, kinek nagyon nehéz lesz a munkája, mert a szaktanácskozmány tárgyalásairól fölvett jegyzőkönyvekben a vélemények egymást ugyszólván kerezteztek. A polgári házasságról szóló törvényjavaslat legfőljebb csak december közepén lesz készen.

Hirek.

(Aranymisés kanonokok.) Áldozó esütörtökön mondta a pécsi káptalan két érdemes tagja aranymiséjét: Feszti Károly dr. választott püspök a Miasszonyunkról nevezett kolostor templomában, Troll Ferenc pápai praelatus a székesegyházban. Az egyházmegyei papság mindkét jubilánst elhalmozta ovációkkal, valamint a világiak részéről sem maradt el a tiszteletnek sokféle alakban kifejezett nyilvánulása. A város tanácsa mindkét jubilánshoz üdvözlő-iratot intézett. Még szerdán tisztelt a székesegyházi énekkar Troll előtt, mint a canonicus cantor előtt, Glatt karnagy

vezetése atatt, ki az énekesek nevében üdvözölte a jubilánst; Hoffer pedig az elhalt énekkarbeliek özvegyeinek és árváinak kegydíjintézetére fölügyelő káptalani tagot üdvözölte, mire Troll kijelentette, hogy nemsokára tettel is mutatja milyen protektora ő az árváknak.

(Hoffer Károly kitüntetése.)

A Pécsi Dalárda egyik alapítóját, magasra emelkedésének egyik erős oszlopát, jelenleg karmesterét, Hoffer Károlyt királyi kitüntetés érte. Ő fölsége, aki két legutóbbi itt tartózkodása alkalmával ismételen gyönyörködött a Pécsi Dalárda szerenájában s elismerését fejezte ki a karmester előtt, Hoffer Károlynak, a magyar dalügy terén kifejtett kitünő működése elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A nagy népszerűségnek örvendő jeles énekesnek és zenésznek nagy ünnepélyeségek közt fogják átadni az érdemkeresztet. Amint a királyi adománylevél és az érdemkereszt megérkezik a főispánhoz, a Pécsi Dalárda elnöksége összehívja a közgyűlést, melyet ez alkalommal — a nagyobb nyilvánosság kedvéért — a városház közgyűlési termében tartanak meg, s e gyűlésen fogják Hoffernek mellére tűzni a királyi kitüntetésének jelét. A Pécsi Dalárda ez aktus öröme s a kitüntetett tiszteletére nagyszabású bankettet rendez.

(A mai hangverseny vendég-művésznői.) Küry Klára és Ladányi Sárika a tegnap esti gyorsvonattal érkeztek Pécsre, kiket a Pécsi Dalárda testületileg fogadott a pályaháznál, nagy közönség jelenlétében. A művésznők Blaskovich István kir. táblai elnök, Küry Klára nagybátyja házában vendégei, hol ma tiszteletükre vacsora lesz, melyre a pécsi társaság több kiváló tagja hivatalos. A művésznőknek és Zichy grófnak a Pécsi Dalárda ma este szerenádokat ad.

(A püspök bérma-körútja.) Pünkösdi napján lesz városunkban a bérmalás a székesegyházban. Bérmalás előtt csendes misét mond a püspök. Pünkösdi előtt és után az egyházmegye több kerületében lesz még bérmalás. Így a pécsi egyházközségben Szabolcs és P.-Bogádon, a siklósi kerületben Siklóson, Villányon, N.-Márokon, Beremenden és Mária-Gyűdön, Lapancsán. Az azonban még nincs elhatározva, hogy mely napon hol lesz a bérmalás. Ebből folyólag a „Pécsi közlöny“ dementálja azon több lapban, s ezek nyomán nálunk is megjelent hirt, hogy megyés püspökünk a pünkösdi ünnepekre Rómába megy a zarándoklattal.

(Az egyházmegyéből.) Simon Lajos vasszlói káplán tartalékos táborig lelkésznek nevezetett ki. Dalmann György kis-doroghi plébános betegségeből teljesen fölgyógyulván, maga végezheti lelképásztori teendőit s így az eddig kisegítőként melléje rendelt Blazsekovics István Kis Dorogról Villányba helyeztetett át. Singer Keresztély szakadathi plébános egészsége is annyira helyreállott, hogy a kisegítőt ő is nélkülözheti, miért is Takács István káplán, ki eddig kisegítőként működött Szakadathon, innét Závodra helyeztetett át. — Molnár István Závodról Aparra, Fuchs Vilmos Aparáról Rác-Petrére, Mundbród Ferencz Duna-Szekesőre küldetett.

(Zichy gr. intendáns Pécssett.)

A jó hangú opera-énekes jelölteket kereső Zichy Géza gróf operaházi intendáns pénteken

reggel, a Kanizsa felől jövő fél tíz órai vonattal érkezett Pécsre. Fogadására megjelent a peronon a Pécsi Dalárda küldöttsége, melynek nevében Reberics Imre, a daloskör alelnöke üdvözölte a grófot, mint a daloskör régi tiszteletbeli tagját. Zichy gróf az üdvözlést szeretettel méltó módon megköszönve a püspök fogatába ült s a rezidenciába hajtattott. A gróf eredetileg a főispán vendége lett volna, de e tervről nem tudott s Budapesten Dulánszky püspök személyes meghívását fogadta el; ebédre és vacsorára azonban mindkét napon (tegnap és ma) a főispánnak a vendége. Tegnap délelőtt a székes-egyházban tekintette meg a gróf, majd meg a szinkörbe ment, ahol a „Rip van Winkle“ próbáján hallgatta meg Kocsis Etel és Kállai Lujza énekét s mindkét énekesnőt megtapsolta. Délután 4 órakor a jelentkezőkkel próbát tartott a belvárosi népiskola zenetermében; este pedig a Pécsi Dalárda körében meghallgatta a daloskör próbáját a saját szerzeményű Serenád-jából, melyet a mai hangversenyen ő maga fog dirigálni.

— **(A választók listája.)** A központi választmány által kiküldött bizottság a választók névjegyzékének hivatalból kiigazítását május hó 18-ik napjának délután 3 órájkor a városházán, az aljegyzői helyiségben megkezdi s június hó 4-ig bezárólag — a közbeneső ünnepeket és vasárnapokat kivéve — mindenkor délután 3 óráig szakadatlanul folytatja. Habár a választók névjegyzékének összeállítása, illetőleg kiigazítása hivatalból történik, mégis minden jogosított polgár személyes jogának érvényesítése céljából, a fent jelzett határidőben a kiigazító bizottság előtt, választó képességének igazolására a törvény által megkivánt okmányokkal ellátva, személyesen is jelentkezhetik. Megjegyezzük, hogy a kiigazító bizottság által elkészített választói névjegyzék a központi választmány részéről fölülbírálat s esetleges fölszólamlásoknak elintézése után az 1894-ik évre érvényessé válik s hogy ezen névjegyzékbe csak azoknak veszik föl, kik egyéb törvényszerinti kellekeken fölül az 1892-ik évi egyenes állami adót, illetőleg a megfelelő adóhátralékot f. é. április hó 15-ig hiány nélkül a főpénztári hivatalban lefizették.

— **(Szamaritánus-alap.)** A városi kórház két hivatalnok személyes pótlékot kért a várostól, mire a közigazgatási bizottság jogosan tartván e fizetés-javítást, kimondta, hogy azt az egész kórházi orvosi és hivatalnoki karra kiterjeszti. A kórházigazgató 510 frtot irányzott elő, mint amennyiből a pótlék kikerül s ez a kórházi alap terhére volna fölszámítandó. Az igazgató és az orvosok azonban a maguk pótlékáról, mely 260 frtot tesz ki, lemondtak s azt a kórházzal kapcsolatosan szamaritánus-alap létesítésére kérik fordítani, mely alap kamataiból a kórháztól távozó szűkölködő és érdemes üdülőköt segélyeznének. A közigazgatási bizottság ez intézkedést így nem fogadja el s kijelenti, hogy e pótlékról való lemondás iránt ők maguk rendelkezzenek, s ha ez összeget ők a város pénztárához időnként befizetni kívánják, úgy erről alapító oklevelet állítsanak ki.

— **(Szarvasmarha- és sertés-kiállítás Pécsváradon.)** A baranyamegyei gazdasági egyesület folyó 1893. évi június hó 4-én Pécsváradon szarvasmarha- és sertés-szemlét tart, s ez alkalommal a földmivelésügyi m. királyi minisztérium anyagi támogatása mellett a következő díjakat osztja ki: I. Nyugati faj (tarka) szarvasmarhák után. a) Bikáknál 1-ső díj 80 korona, 2. díj 60 korona, 3. 40 korona. b) Teheneknél 1-ső díj 80 korona, 2. díj 70 korona, 3. díj 60 korona, 4. díj 50 korona, 5. díj 40 korona, 6. 30 korona, 7. díj 20 korona. c) Üszök után 1-ső díj 80 korona, 2. díj 70 korona, 3. díj 60 korona, 4. díj 50 korona, 5. díj 40 korona, 6. díj 30 korona, 7. díj 20 korona. II. Magyar faj szarvasmarhák után. a) Bikáknál első díj 60 korona, 2. díj 40 kor. b) Tehenek után első díj 60 korona, 2. díj 50 korona, 3. díj 40 korona, 4. díj 30 korona, 5. 20 korona. c) Üszök után első díj 60 korona, 2. díj 50 korona, 3. díj 40 korona, 4. díj 30 korona, 5. díj 20 korona. III. Sertések után. a) Kanoknál első díj 40 korona, 2. díj 30 kor. 3. díj 20 korona, 4. díj 10 korona. b) Emséknél első díj 40 korona, 2. díj 30 korona. 3. díj 20 korona, 4. díj 10 korona. Kiváló szép tinók után is oszt ki az egyesület díjakat. Szép idő esetén a szemle a pécsvárad rendes vásárterén lesz, ha pedig az eső esnék, úgy a Baranya-

vármegye közönségének tulajdonát képező lovas laktanyában. Csak Baranyavármegyei lakós számíthat arra, hogy bemutatott állatai után díjat nyerend. A díjakat alkalmas gazdasági gépekben és eszközökben adják ki és a bíráló bizottság ítéletének kihirdetése után az egyesület titkárnak ellenőrzése mellett ott a helyszínen azonnal átvehetők. A kiírt díjakat csakis földművesek nyerhetik, míg nagyobb földbirtokosokat diszokmánytal tüntet ki az egyesület. Minden fölhajtott állat csakis a rendes marhalevelek előmutatása mellett juthat a kiállítás helyére; miért is jó lesz arról mindenkinek ideje korán gondoskodnia. A bíráló bizottság reggel 9 órakor kezdi meg működését, mely időre a fölhajtást és az elhelyezést be kell fejezni. Hogy ez megtörténhessék, az egyesület titkára már reggel 6 órakor ott lesz a helyszínen és a rendező bizottság segítségével följegyzí a behajtott állatokat és azokat a kitűzött helyen fölláztatja. Miután a szemle vásárral lesz egybekötve, minden állatnak az ára a fölvétel alkalmával bemondítható. Beteges állatok, vagy járványos vidékről való kiállításra nem hajthatók.

— **(A városok és faluk magyar neve.)** Amiért mi már annyiszor fölszólaltunk, azért most a magyar földrajzi társaság helynévtári bizottsága exponálja magát, mely a legutóbbi ülésén azzal az érdekes kérdéssel foglalkozott, hogy a német nyelven megjelenő magyarországi lapok miért nem használják a magyar helyneveket s miért ragaszkodnak a német elnevezésekhez. Pár hónappal ezelőtt a társaság titkára fölkérte a hazai német lapokat e rossz szokás kiirtására. A Pester Lloyd teljesítette a kérést s utána egy csomó vidéki lap, de a többi német lap ügyet sem vetett rá. Másfél hónap múlva azonban a Lloyd is megszüntette az üdvös újítást s utána a kisebbek is a vidéken. Legérdekesebb a dologban az, hogy ebben a kérdésben a közös hadügyminiszter magyarabbul viselte magát, mint a németajku magyar sajtó, mert rögtön ráállott, hogy a katonai térképeken a hivatalos magyarországi helynévtár elnevezései használtassanak; míg a magyar állami-ság szükségképen követelményét a magyarországi nem magyarajku sajtóban nem tartják szem előtt. A bizottság Nopcsa Elek báró orsz. képviselő indítványára elhatározta, hogy a társaság újra egész határozottsággal, levél útján szólítja föl a németajku sajtót, a hivatalos magyar elnevezések használatára olyképpen, hogy átmenetileg zárójelben a szokásos német nevek is kitéessenek, a magyar sajtót pedig az ügynek hathatós támogatására. Ami a mi németajku helyi lapunkat illeti, magától a szerkesztőtől nyert értesítés szerint azt ujságholhatjuk, hogy a Fünfkirchner Zeitung szerkesztősége — be sem várva a hivatalos fölszólítást — már magát a lap címét is „Pécs-er Zeitung“-ra változtatja. Ez a derék cselekedet azt fogja eredményezni, hogy ennek révén majd a kereskedelemről is kiszorul a Fünfkirchen elnevezés, mert a sajtó lévén terjesztője egy-egy város nevének ő irányítja az újítást, illetőleg a régi névnek, jogaiba való visszahelyezését is. Eleintén szokatlan lesz a németajkuak előtt; de e szokatlanság érzetének sincs jogosultsága. Mert ha nem furcsa a Budapester, Temesvárer, Arader stb. hát ne legyen furcsa a Pécs-er se.

— **(Egészség és népesedés.)** Április hónapban a városi főorvos jelentése szerint az egészségi állapot kedvezőbb volt, mint márczius hónapban. Legtöbb betegnek légző szervbeli hurutos bántalmak voltak; a difteritisz hanyatlóban volt, de legtöbb esetben veszedelmes kimenetelű volt. A kórházakban 552 beteget ápoltak, ezek közül 435-öt a városiban, 85-öt az irgalmasoknál és 32-öt a bányatelepen. — Élve született 100 gyermek, meghalt 102 egyén, ez utóbbiak közt 22 idegen, s így Pécsen 20 népesedési szaporulat volt áprilisban. A szülöttek közt volt 58 fiu, 42 leány, 90 törvényes, 10 törvénytelen, 90 római katolikus, 1 ágostai, 2 református, 7 izraelita. Ikerpár egy született, házasságra 19 pár lépett. A meghaltak közt volt 49 férfi, 53 nő, 89 róm. kat., 1 ágostai, 4 ref., 1 gör. nem egyes., 7 izraelita. A legnagyobb kort egy 87 éves özvegy tanítóné érte el. Halva született 4 fiu, 4 leány, fele törvényes.

— **(Az adó a múlt hónapban.)** A pénzügyigazgató jelentése szerint Pécs város területén április hónapban egyenes adók címén befolyt

12.977 frt 36 kr. (578 frt 51 krral kevesebb, mint tavaly áprilisban), az év elejétől ezideig 101.402 frt 47¹/₂ kr. (87 frt 44¹/₂ krral több, mint tavaly). Hadmentességi díjakban befolyt 174 frt 53 kr., az év elejétől 1035 frt 18 kr. (719 frt 83 krral kevesebb, mint tavaly.)

— **(Rabstatisztika.)** A pécsi ügyészségi fogházban a rablétszám április utolsó napján 148 egyénből állott; köztük 105 jogerejűleg elítélt; 128 férfi, 20 nő. A rabkoszt 580 frt 72 kr-ba került.

— **(Szinházi műsor.)** Ma szombaton: „Rip-rip“ regényes operett 3 föl. Planquet Róberttől. Közreműködnek e darabban: Földvári, Kállai Lujza, Kocsis Etel, Polgár, Szatmári Zsuzsi, Bogáthyiné, Perényi, Balla, Végh, Sz. Nagy Imre, Tóth Antal. Vasárnap: „Próbaházasság“ fővárosi életkép 3 föl. Gerőtől; a vidéki közönség óhajára. Hétfőn: „Dolovai nábob leánya“ Herczeg Ferencztől, új színmű 5 föl. először. A főszerepeket: Kalmár Piroska, R. Balog Etel, Pethes, Peterdi, Balla, Szendrői Ella, Follinus játsszák. Kedden ugyanez, másodsor. Előkészületen a következő darabok vannak: „Könyves Kálmán“ Jókai Mór 5 föl. történeti drámája; „Szép Darinka“ Klárné új népszínműve; „Társaság bób“ vigjáték; „Fanchon asszony leánya“ új francia operett Sovis Verney-től, a „Tiszta urak a zárdában“ című népszerű operett szerzőjétől.

— **(Az izraelita nőegylet a tűzkárosultaknak.)** A pécsi izr. nőegylet június hó 11-én tartja szokásos kerti ünnepélyét, melynek tiszta jövedelmét az egyleti czélokra kívül részben a veszprémi tűzkárosultak segélyezésére fogja fordítani. A hölgyek közt serényen folynak már az előkészületek ez ünnepély rendezése iránt.

— **(Művirág kiállítás.)** Szirmayné, ki a művirágkészítésnek Magyarországon való meghonosításán fáradoz, s kinek tanfolyamára annak idején fölhívtuk a hölgyek figyelmét, a pünkösdi ünnepek alatt a nyilvánosság elé viszi a tanfolyamon elért eredményt. Az első néhány gyöngyvirág, szegfü, vadrózsa elkészülése után mint a futó tűz terjedt el a hölgyek körében ennek a szép mesterségnek a dicsérete, s épp így terjedt a vágy is a virágkészítés eltanulása iránt. Valóságos virágkészítési láz uralkodik hölgyeink körében s Szirmayné, aki igazán meg tudja kedveltetni ezt az akár hasznos akár szórakoztató házi foglalkozást, hamarosan vagy nyolczvan hölgyet számlált tanítványai közt. Az ő munkájok egy részét állítja ki Szirmayné e hó 21., 22. és 23. napján a belvárosi fiúiskola zenetermében, amely érdekes látni valóra ismét fölhívjuk a hölgyek figyelmét.

— **(Kossuth és a német szó.)** Egy soproni ember Kossuthnál járt, ki a legszívesebben fogadta őt s beszéd közben élénken tudakozódott Sopron haladásáról. Nagyon örült annak a hírnök, hogy a város magyarosodik. A soproni ember német megszólítására mosolyogva felelte Kossuth:

— Nem tudok már németül!

A vendég természetesen magyarul beszélt aztán vele. Kossuth élénken társalgott vendégeivel s egyebek közt elbeszélte, hogy naponta éjjel, sőt éjjel után egy óráig is dolgozik íróasztala mellett.

— **(A difteritisz terjedése.)** Hogy a járványok mily módon terjedhetnek, arra nézve Boszkovitz Mór, báltaszéki közégi orvos figyelemreméltó adatokat sorol föl. Az orvos a belügyminiszternek a járványok megakadályozására vonatkozó rendeletéből indul ki és elmondja, hogy vannak járványok és ezek között első sorban a difteritisz, a melynek vírusa éveken át megtartja ragályozó erejét. Ez a vírus, vagyis a betegségét okozó mérge, közvetlen vagy közvetett érintkezés útján egyformán terjed tovább és a kezékhöz épen úgy hozzárágad, mint az ágyneműekhez, törülközőkhöz és ruhaneműekhez. Ösmeretes dolog azonban, hogy nem csak kis, de nagyobb községekben, sőt városokban is az a szokás, hogy az adóvégrehajtók a megzalogosított holmikat egy kocsi rakják és a legkülönbözőbb utcákról és házakból egy közös letéti helyre, a községközi padlásra, vagy egy erre a célra használt raktárba viszik, a hol mindaddig megőrzik, míg vagy eladásra kerülnek vagy kiváltják. Szegény emberektől a zálogot rendszeren ágyneműekben hordják el, minthogy pedig a szegény embernek

parádés ágya nincs, tehát azt az ágyruhát viszik el, a mely használatban volt, nem is gondolva arra, hogy difteritiszben, vörhenyben, kanyaróban vagy más heveny fertőző bajokban szenvedő ember feküdt az ágyban. Így kerül azután a fertőzött ágynemű a raktárba; időközben a szegény ember az adóhátralékot valahogy megszerzi és kiváltja a lefoglalt párnáit és vánkösait. Mi sem természetesebb, mint az, hogy járványos, de még járványmentes időben is, a mikor a betegség már csak szórványosan mutatkozik, azok az ágyneműk is, a melyek az illető házból tisztán kerültek a raktárba, megfertőzve kerülnek vissza. A szegény ember aztán a község-házából nemcsak az ágyruháját, hanem a halált és pusztulást viszi haza a családjába. A fölhozott érvek oly kézzelfoghatók és nyomósak, hogy minden tekintetben igazat kell adnunk Boszkovitz dr.-nak s fölhevítjük a hatóság figyelmét ezekre az állapotokra. Czélszerűnek és üdvösnek tartanók, ha járványos időben ágyneműket és ruhaféléket egyáltalában le nem zálogolnának.

— **(Az Országos Közegészségügyi Egyesület Pécsi Osztálya)** folyó hó 9-én igen látogatott választmányi ülést tartott, melyen az elnöklő főispánon és az egyet tisztviselőin kívül a város intelligenciájának nagy képviselője volt jelen. Löwy Lipót dr. titkár előterjesztette az egyet munkatervét, a mely külön is meg fog lapunkban jelenni. Gerecze Péter dr. jegyző, a játszótér kijelölése és felszerelése iránt tett indítványt, melylyel kapcsolatban kifejti, hogy a társadalom az iskolákkal, ezek pedig növendékekkel szemben olyan túlcsigázott követelésekkel lépnek föl, hogy az ifjuság testi nevelése már majdnem fizikai lehetlenséggé vált. A gyermek alig kerül ki anyja öléből, már is az iskola vasmarkai között túléretté válik, mert nem tud s nincs is ideje játszani. E hibás irány ellen indult ki Svédországból a tornászás, később pedig a rendszeres játszás és az úgynevezett kézügyesség-oktatás (Handfertigkeitunterricht); de nálunk ez utóbíról eddig szó sincs, s a játszótérre nézve is, habár a játékok szükségességéről mindnyájan meg vagyunk győződve, igen kevés történt. Elmondandó téren Németországban tett tapasztalatot s az Orsz. Tanáregyesület pozsonyi nagygyűlésének megállapodásait, indítványozza, hogy az egyesület tegye magáévá az ügyet, kérjen a várostól játéktérket és segélyt a felszerelésre. Rézbányai János és Mendl dr. ajánlatára ez ügyben szűkebb körű bizottság küldött ki, melynek tagjai: Dischka Győző, Inczédi Dénes, Mendl dr. főorvos, Gerecze Péter dr. és Rézbányai János. Ezután Löwy dr. értekezett a pécsi közbiztonsági felállításának szükségéről s indítványa, mely szerint a magánfogyasztók sertés-állományát is az építendő közbiztonsági hidra kívánja szorítani, élénk eszmecserét keltett. Munczhart városi főmérnök bemutatja a tervet s előadja, hogy ilyen értelmű szabályrendeletet annál inkább fog a város kidolgoztatni, mivel a tervet erre való tekintettel készítette. Határozattá vált, hogy a tanácsnak ez irányú működését a közegészségügyi egyesület támogatni fogja. Elfogadta a választmány Bánfay Simonnak azt az indítványát, hogy ha már a külvárosiaknak a sertéstartást megtiltani nem lehet, — habár ez a közegészségügyre kívánatos volna, — legalább a főnálló szabályok megtartására nagyobb gondot fordítsanak és a sertéstartást a város azon részein tiltsák el, honnan a talajt és levegőt fertőző anyagok az illető hely fekvésénél fogva a városon keresztül folynak le. Czirer dr. a városi főorvos erre nézve az illető közegészségügyi főfelügyelők éberségét emelte ki, s megígérte, hogy a már különben is szűnőben levő difteritisz elfojtása után kettőzött figyelmet fognak éppen a sertéstartásra és köztisztaságra fordítani. A választmány ezután a következő kültagokat választotta kebelébe: az orvos- és természettudományi szakosztályba Pécs város s Baranyamegye összes tisztí orvosait és Johann Béla, Hölbling, Pauntz Lipót, Goldberger Ignác és Pasitzky Ede dr.-okat s Wachsmann Leo állatorvost; a tanügyi és közigazgatási szakosztályba: Majorosy Imre, Lukács Adolf dr., Jobszt László dr., Kosutányi Ignác dr., Skoff Ferencz, Ágh Timóthy dr., Salamon József, Schneider István, Záray K. dr., Vaszary Gyula, Rézbányai János, Várady Ferencz, Lenkei Lajos, Haksch Lajos, Feiler Mihály, Klingenberg József tagokat, továbbá Szauter Antal

görcsönyi, Straicher J. német-bolyi, Halvax József mágoosi, Schell Antal egerághi, Keserics Ferencz mohácsi plébánosokat, a technikai szakosztályba: Zsolnay Vilmos, Matyassovszky Geologus, Ruepprecht Nándor, jánosii Engel József, Stankovics, Székely Róbert, ifju Buday K. és Rauch János mérnököket. Örvedetes tudomásul vette továbbá az egyesület választmánya, hogy a befolyó díjak harmadát a módosított alapszabályok értelmében a fiók-osztály saját céljaira használhatja föl. A pécsi Mecsek-egyesület kérvényt fog a minisztériumhoz intézni az iránt, hogy a vágás alá kerülő erdőrészekben a gyalogutak mentén két sor fa az üzemterv megváltoztatásával meghagyassék. E kérvény támogatását kéri a Mecsek-Egyesület bizalmas úton a közegészségügyi egyesülettől, mely ahhoz nagy készséggel járul és azt a maga részéről is melegen fogja ajánlani.

— **(Adomány a veszprémi tűzkárosultaknak.)** A Pécsi Figyelő szerkesztőségébe a leégett veszprémiek javára Hajmácssy Ignác küldött 1 frtot.

A Pécsi Figyelő kiadóhivatala adományozott 5 frtot.

Ez összegeket Veszprém város polgármesteri hivatalának elküldöttük. Jótékony adományokat készséggel közvetít és nyilvánosan nyugtat e lap szerkesztősége.

— **(A somogyi új főispán.)** A király az előző kombinációknak megfelelőleg csakugyan Tallián Gyulát, Somogy vármegye eddigi alispánját nevezte ki ugyanazon megye főispánjává.

— **(A kamatláb.)** mely már most sem magas, ha minden jel nem csal, még inkább le fog szállani. Erre mutat az, hogy a bécsi jelzálogbank 3 és fél százalék, a cseh országos jelzálogbank meg 3 százalékos zálogleveleket bocsát ki. A magyar börzén a 4—4 és fél százalékos záloglevelek teszik a szabályt, vannak azonban 5—5 és fél százalékosak is. Azt hisszük, ez így nem tarthat soká s a magyar föld érdekében csak kívánnunk kell, hogy intézeteink is kövessék nyugati társaik példáját. Nagy öröm és új haladás forrása lesz az reánk nézve, ha a magyar gazda 3—3 és fél százalékos zálogleveleket kaphat hiteligenyeinek kielégítésére.

— **(Kossuth Ferencz rendjele.)** A véletlen úgy akarta, hogy az olasz királyi párnak nemrég lefolyt ezüstmenyegző-ünnepélye alkalmával a Rómába ünnepelni ment német császárt és az olasz királyt, Ferencz József császár és király szövetségeseit és barátait éppen Kossuth Ferencz, a középtengeri vasut forgalmi főnöke vigye vonatán Rómából Nápolyba. Ennek az érdekes véletlenségnek folytatása is van: Vilmos császár Kossuth Ferenczet a másodosztályú porosz koronarenddel tüntette ki.

— **(Védekezés a fagy ellen.)** A múlt hetekben uralkodó hideg szelek különben is megviselték a növényzetet, olyan hideg volt, hogy biztosan fagyot vartunk. Egyik háztulajdonos, aki féltékeny a kertjére, hol már a viráglánták is ki voltak ültetve, apró karókat tűzdelte le, s azokra ráterített lepedőt, pakróczot, szőnyeget, — csak hogy a selyempaplant ki nem vitte. Hajnalban nézi a fagy hatását, s látja, hogy a viráglánták le vannak lankadva, mert — lepedőt, a pakróczot, szőnyeget, mindent elloptak. Tehát se szőnyeg, se lepedő, se virág. Ez aztán csudálatos egy május.

— **(Osztrák- és korona-értékű pénzek.)** A m. kir. pénzügyminiszter valamennyi megyei és városi törvényhatósághoz a következő rendeletet intézte:

Az osztrák veretű egyesületi tallérok és egyesületi kettős tallérok folyó évi június hó 1-jével forgalmon kívül helyeztetvén, meghagyom a város közönségének, hogy a törvényhatóság területén szokásos módon azonnal hirdesse ki; miszerint az egyesületi tallérok és egyesületi kettős tallérok (Vereins-Thaler és Vereins-Doppel-Thaler) a magánforgalomban csak folyó 1893. évi május hó 31-ig, az állami pénztárak és hivataloknál csak folyó évi június hó 30-ig fogadtatnak el, még pedig a tallér 1 frt 50 kr., a kettős tallér 3 frt o. értékben, s hogy 1893. évi június hó 30-ika után ezek az érmekek még anyag értékük megtérítése mellett sem el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Azonnal közhírré tétel végett értesitem a t. közönséget, hogy a koronaértékre szóló magyar és ausztriai veretű nikel érmekek pedig f.

évi május hó 1-től kezdve fognak forgalomba hozatni. — A magyar és ausztriai veretű bronz és nikel érmekek a törvény értelmében névértékükben, és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknel az egy filléresnek fél, a két filléresnek egy, a tíz filléresnek öt, és a husz filléresnek tíz ausztriai értékű krajczárral számítva fogadandók el. A magánforgalomban senki sincs kötelezve bronz érmekek 100 fillér vagyis 50 o. é. krnál, nikel érmekek 5 o. é. forintnál, illetőleg tíz koronánál nagyobb összegben fizetéképp elfogadni. Az állami és egyéb közpénztárak bronz és nikel érmekek 5 o. é. forintig, illetőleg tíz koronáig terjedő összegekben fizetéképp elfogadni tartoznak. — A m. kir. központi állampénztár, a budapesti és zágrábi állampénztárak, nemkülönben a váltópénztári teendőkkéll megbízott debreczeni, eszéki, fiumei, győri, kassai, kolozsvári, nagyszombeni, pozsonyi, szegedi és temesvári kir. adóhivatalok bronz és nikel érmekek minden összegben elfogadnak más törvényes fizetési eszközre való átváltás végett.

Művészet, Irodalom.

Apja leánya. Ez a czime Vidor Pál népszínházi énekes legújabb népszínművének, melyet csütörtökön láttunk először. Ehhez a czimhez azonban a darabnak semmi köze, viszont a darabhoz sincs köze a czimnek, melyre mindössze hogy, kétszer ártatlan megjegyzésként lélektani motiválás nélkül reflektál a czimszerep vivője, Zsuzsi, a Nehéz János leánya. Vidor népszínművei nem tartoznak a nagy erejűek közé, hanem vannak benne jó szerepek: egy Blaha Lujzának, egy valamelyik apaszínésznek avagy komikusnak, egy meg magának a szerzőnek. Az „Apja leánya“ se különb a néjjeinél; bár a szerző néhány ügyesen kigondolt csomószállal indítja útjukat a kicsikét, hanem a végén ezeket a szálakat mind elhagyogatja fölhasználatlanul s olyan naiv megoldással fejezi be a darab pályafutását, amely a figyelmes nézőt ugyancsak bosszantja, amért hogy három fölvonáson át érdeklődéssel kísérte a mesét, várta a kifejlődést, holott ennyi időn keresztül tulajdonképen csúful megcsalták a jóindulatát. Peterdi Dezséri, Zombori Ilon, Földvári, Kalocsai Róza a nagyobb szerepekben, Sárdi, Polgár és László a kisebbekben igyekeztek a kevésből ha sokat nem is, de valamelyest menteni. Lévai Sárika — bár sok eleveenség és bátorság van benne — még sokkal gyengébb, sem hogy az egyenesen Blaha Lujza képességeire irt szerepben megállhassa a helyét. A kisasszonynak, ha már csakugyan színpadra szánta magát, kicsi szerepekkel kellene kezdenie.

VEGYESEK.

Csinos kivitelű művésznői munkák, ugyanígy czimerek, monogramok, pecsétnyomók, dobormű munkák legszebben készítettnek **Schönwald Imre** műtermében Király-utca Hattyu épület.

Csarnok.

II. A fekete gyémánt országában.

Irta: Hoffmann Géza.

Folytatás és vége.

Itt történik a bányafölgyelet a legéberben. A munkásnak sokszor valóságos erődítményeket kell létesítenie, hogy az óriási nyomást ellensúlyozni, az utakat a menekülés esetére szabadon hagyni, a guruló tömeget úgy fölfogni tudja, hogy esésében ne temesse maga alá az egymás alatt dolgozó munkásokat. A főfigyelem azonkívül az élénk légvezetésre irányul, mert ha nem érkezik elegendő mennyiségű jó levegő a fejtőhelyekre, nemcsak a robbanó bányalég gyűl össze fölös mennyiségben, hanem a litumenes palák, melyek a szénfekvetek kísérői, csekély víz hozzájárulása mellett, a rossz meleg levegőben meggyuladnak s okozói a bányász veszedelmes ellenségének, a bányatűznek. Az ilyen helyeken keletkezett bányatűz leselkedve kísér mindenütt, a merre régi fejtések vannak, lehűződött már a legalsóbb szintekbe s úgyszólván örökösnek mondható.

A mi bányászaink azonban annyira óvatosak, hogy még keletkezésében is megérzik. A

levegő fülledt, elviselhetetlenül meleg, kozmás, olykor-olykor petrofeumos hordókra emlékeztető szaga, a belélegzés főfájást okoz, mindez a tűz biztos előjele, melynek következtében a munka helyeket elhagyják s fő figyelmüket a régi fej-tések elzárására fordítják. Elzárnak minden nyílást, minden folyosót, agyaggal bélelt fakö-pönyegekkel állítanak föl, úgy hogy a tűzterület teljesen izoláltan, a levegő cirkulációjától el-zártan áll. Nagyon fontos a bányatérképek hely-es szerkezete és fölvétele, mert csak így lehet eldönteni, vajjon nem nyomulnak e égési gázok oly helyekre, hol munkások, avagy nyitott szén-területek vannak. Az elzárt tűzhelyek, melyeken a tűz bő tápot nyer az óriási mennyiségű össze-törött fa-ácsolatból, a fojtó gázok valóságos kamarái, melyekből a legcsekélyebb nyíláson is gyilkot lehelőleg tódulnak kifelé s áldozatul ejtik a mit sem sejtő munkásokat, mint erről szomorú példa a közelmúltban Tokodról beszél.

Mielőtt a bányát elhagynók, még egy kü-lönös dolog kelti föl érdeklődésünket.

A fenyőfahalmazon pihenünk. Oly kelle-mes illat üditi föl szagló érzeinket, mintha oda fönn lennénk, a tavasz ifjú bájában mo-solygó külszinen, fenyves erdők idyllikus árnyá-ban. Az ünnepélyes csend oly szenderítőleg hat amúgy is fáradt tagjainkra, hogy tarka álom-képekben vonulnak át a szép természet érdekes, vonzó tüneményei. Elmékedések, következtetések egész láncolatai, oly gondolatfűzés, oly reflexiók, a minőkre csak a pánya titkos világa, az a félelmes, nyomasztó csend adhat alapot.

Vajjon hallucináció az, hogy a nyári esték fáradhatatlan zészének csirpelését hall-juk? Ára képek kiegészítője, melyek lelkünk tükrében föltűnnek? Lehetséges. Az emberi ter-mészet önkéntelenül is oda fordul a szép, a szabad természethez, lelkünk ott bolyong a nyílt mezőn, virágok tarka szőnyegén, s azoknak mámorító illatától környezve. A megnyugvásnak ama sajátságos édes érzete száll meg, melyet csak a szép természet, annak a jótévő anyának szemlélése nyújt. Érezzük, látjuk a nagyszerű harmoniát, mely benne uralkodik, mely egyszerű-ségében — oly fönséges mindennapiságában — oly tanulságos, kimeríthetetlen; szigorú követ-kezettségében — félelmes, de lélekemelő és csodás.

Mélyen a föld alatt, nem az élő, nem az érző lények társaságában vagyunk. Örök béke környez, melyet csak az ember zavar; letűnt miriárdok temetőjében állunk, hová az élő lény csak áldozatok, csak megfeszített küzdelem árán juthatott le. S ezen apró rovar mégis velünk jött le, mint vele sok más. Fölkeresi az illatos fenyőfák tömegét, ott ciripel, szakadozottan, fé-lénken, mintha tünődnek azon az örök éjszakán, a melyet nem akar s nem fog az áldott nap fölváltani soha.

Miként került ide, honnan népesült be ezen rideg világ? Megfejtése egyszerű. A hol az ember megfordul, hova a szellem hatalmas ereje behatol, oda huzódik a szerves élet is, oda siet az élő s az élősködő létfeltételeihez megfelelőleg. Lekerül a fával, különös véletlen folytán, de vissza nem tér soha, ott talál új otthont, a melynek sajátságaihoz simul, iparko-dik megélni, faját kiterjeszteni s így jó létre az új variáció, mint létre jöttek a részint élő, részint kihalt osztályok, fajok stb. óriási számú képviselői. Bár minden mulandó, de az okozati összefüggés örök, s ha alkotásaink romba dől-nek is, a romokon új élet támadt, mely fölött diadalmasan uralkodik a szellem.

Visszamenet még az ácsolat fehér díszét tekintjük meg, mely bár bányászatilag üldözött, de érdekességében föltűnő jelenség. Veszedelmes gomba, mely megtámadja az erős tölgyfát, el-korhasztja úgy, hogy a legcsekélyebb érintésre összeomlik, mi által a szabadabb lett laza tömeg maga alá temeti az arra áthaladót. Sokszor boa módra veszik körül a fát, majd máskor mintha csipkediszmények lennének a legérde-kesebb mintákban, legkülönösebb szövésben s e mellett vakító fehérségben.

Igy jutunk ismét vissza az éltető napsu-gárra, mely ragyogva, mosolyogva fogad. Sze-münk félenken tekint a fénybe, szédülve lépünk ki a sötét aknából, a szervezetnek oly rendki-vüli e változás, hogy minden utóhatás nélkül nem mehet át ismét a rendes állapotba.

Ha végig jártuk e nehéz utakat, vissza-térve csendes otthonunkba, lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson, mily óriási a létért való

küzdelem, mily változatos s mily nehéz a ke-nyérkereset.

Kályhánk tüze kellemesen árasztja mele-gét, de e percnyi jóléthez mennyi küzdelem, mennyi nélkülözés, milyen hosszas tanulmány kellett. A gyárak, a vasutak szövevényes háló-zata büszkén hirdetik a tudomány hatalmát; de vajjon juttatják-e eszünkbe, hogy eredetök egyik forrását oda lent keressük, abban a sötét, szűk világban, hol a bányász izzadt homlokát törli s óvatosan tekint körül, nem környezi-e veszély?

A csengő arany, a melyen sokszor oly gondtalanul, hiúságaink kielégítéséért adunk túl, vajjon juttatja-e eszünkbe, hogy mily nehéz körülmények, mily megfeszített szorgalom árán került az ki a föld alól, által ment az érczelő-készítés szövevényes útjain, a kohók olvasztói-ban, míg vonzó külsejét, csábító erejét a pénz-verőben nyerte. Ki gondol olyankor, a midőn jólét, vigalom, emberi hiúság érdekei környez-nek, az életküzdelemre, a komoly munkára, a mulandóságra. A munka igaz becsét csak az tudja mérlegelni, ki önmaga is résztvesz mint számottevő tényező a nagy társadalomban; ki tudja, hogy csak akkor teljesítjük emberi köte-lességünket, ha a természet által belénk ojtott erőt nem hagyjuk parlagon, hanem értékesítjük, fejlesztjük, hogy általa a tudomány, az ismeret kincstára gazdagodjék.

Szétágazó utakon haladunk, de egyben összejövünk sokan, midőn a nagy társadalmat alkotjuk, midőn nemzetiségünk nagyságát, erős-bödését előmozdítjuk. S itt találkozunk mi is, főként egy közös érdekünk van, különösen mi nekünk magyar bányászoknak, a midőn látjuk a kincses tért, ismerjük annak óriási értékét; de a melyet a közöny, vagy talán balsorsunk számunkra idegenné tett. Vissza akarjuk sze-rezni, elfoglalni e fontos pozíciót, visszaadni hazánknak úgy anyagi kincseiben, mint a mély kedélyű, komoly bányász érzelem-világában. Egy régi német bányász-dal szerint, mely kö-rülbelül így hangzik:

„És ha bár nem kísér a napsugár,
Kísér mégis az igaz honszeretet,
Mert a bányák és bérczek hű fiával
Mindenki fog örömmel kezét!

Eddig idegenek tették; ma öntudatra eb-redtünk, fölismertük a kincset, jelszavunkká tettük: nyelvében él a nemzet, s e jelszavunk-nak érvényt kell, hogy minden téren szerezzünk. Ma mi nyújtjuk jobbunkat a magyar társada-lomnak, hogy körülükbe érkezve, magával vonja ezt az igazi termő földet, mely otthona a kul-turának, iparnak, jólétnek s hol a haza iránti szeretet lelkesedni tudó, munkás, őszinte keble-ket talál. Bizunk jövőnkben, hiszszük, hogy magyar társadalmunk figyelme felénk is fordul, lelkesedését — és nem szánalmát — hozza el, hogy együttes erővel haladhatunk, tevékenyked-hetünk a napsugárban — a honszeretet napsu-garában. Oly sok a tenni valónk, hogy fohász-kodva mondjuk: adjon Isten jó szerencsét föl-adatunk, életcélunk eléréséhez!

Közgazdaság.

A selyemipar Baranyavármegyében.

— Bezerédj Pál orsz. fölügyelő jelentése. —

(Folytatás.)

Ezek után, miként már a múlt évi jelen-tésben, úgy ez alkalommal is nem eléggé ajánlhatom a községek előljárásiágainak Bács-Bodrog vármegyében Gákova község előljárásiága által már 1891-ben életbe léptetett intézkedését.

Gákova község előljárásiága ugyanis kö-vetkezőleg intézkedett:

1. Csakis az szedhet szederfalevelet, ki selyemtenyésztési igazolványt felmutatni képes.

2. A lombszedésnek mindig egy bizonyos meghatározott időben kell történni;

3. Csakis azon fákról szabad a községi rendőr jelenlétében levelet szedni, melyek e végből a rendőr által kijelöltetnek;

4. A tenyésztés kezdetén, midőn még ke-vés levél szükséges, a távolabb eső fákról sze-dessék a levél a végből, hogy azon időre, amidőn már sok levél szükséges, a közelebb eső fák megmaradjanak, hogy a tenyésztők a több levelet kevesebb fáradsággal vihessék haza;

5. Kötelesek a tenyésztők a levéllel taka-rékosan bánni és csak annyit szabad szedniök, a mennyit egy napon feletetni képesek.

Végül komolyan figyelmeztetnek a tenyész-tők, hogy a hernyók 4-ik életkoráig vágott le-véllel etessenek.

Nemcsak a községek előljárásiágai, de a hatóságok is valóban nagy szolgálatot tesznek az ügynek, ha ez irányban erélyesen intézkednek.

Gákova község ezen intézkedését az 1892. évi selyemtenyésztési idény alatt elismerésre méltólag követte Bács-Bodrog megyében 11 község, melyek között Zsablya egymagában már 60 ezer forintnál többet szerzett a selyemtermelés után a legutóbbi évek alatt, továbbá Káty közel 40 ezer forintot, és Mélykut 28 ezer frtot.

Reméljük, hogy ezen községek példáját követve, a jövőre hasonló intézkedéseket fognak életbe léptetni Baranyavármegye községei is, ho! szintén találhatunk már községek, melyekben örvendetes eredmény éretett el a legutóbbi évek óta, a mennyiben Siklóson 7,577 frt, Mohácson 7,156 frt, és Duna-Szekcsőn 7,041 frt fizette-tett ki a selyemtermelés után.

Nem méltányos ellenben némely községnek ez irányban követett azon eljárása, hogy a le-vélszedést ellenőrző örök külön díjazásra minden tenyésztőtől minden egyes doboz pete után 10—10 kr. levélőrzési díjat követelt; jogosulatlanul adóztatván meg ez által a szegény tenyésztőket egy oly szolgálatért, melyet a község közegei a közjó érdekében hivatalból teljesíteni tartoz-nának.

A szederfalomb növelésének hathatós esz-kozeként megemlítendő még a szederfák cson-kitása.

A világ minden selyemtermelő vidékén bebizonyult ténynek tekintetik, hogy az eperfának 4—8 évi időközben történő visszanyesése a fának határozott előnyére szolgál, a mennyiben a víz-szanyesebb fa tápdusább, sötétebb zöld, egész-ségesebb, nagyobb és aránytalanul több levelet terem, mint azon fa, mely visszanyesve soha nem lesz.

Már pedig minden selyemtermelő vidéknek a szederfalomb szaporítása határozott érdekében állván, természetes, hogy a szederfának évenként bizonyos rendszer szerinti csonkítása az egész világon mindenütt, ahol csak selyemtermelés üzetik, mint egy felette szükséges mivelet elfo-gadtatott.

(Folytatása köv.)

— A pécsi sertéshizlalda heti-jelentése 1893. május hó 10-ik napján. Sertés

állomány 4778 darab sertés. Ólésre alkalmas 439 darab sertés. Árak: öreg kövér — — — fillér, fiatal nehéz első minőségű 92—96 fillér, szedett 86—90 fillér kilogrammonkint. Páron-kinti 45 kg. élet leszámítással. Süldők ára 64—76 fillér kilogrammonkint élsúlyban. Az üzlet irányzata élénkebb. Takarmány árak: kuko-ricza 10 korona — fillér m.-m., árpa 11 korona — fillér m.-m., kukoricza-dara 11 korona 30 fillér, árpa dara 12 korona 30 fillér. Darálás-díj 1 korona 20 fillér m.-m.

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felolós szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

Egy, a jegyzői teendőkbén jártas és a német nyelvet szóban bíró fiatal ember nálam,

mint segédjegyző

f. évi június hó 1-étől állandó alkalmazást nyerhet.

Fizetése: a szövetkezett községek pénztárá-ból, havi utólagos részletekben — általam — kiszolgáltatandó **360 frt** évi járulék.

Ajánlatokat — melyhez az eredeti, vagy másolati okmányok csatolandók — kérem ne-vemre czimezve (Pécs, Malom-utca 16.) kül-deni. — Megjegyzem, hogy székhelyem Pécs város.

Horváth János,
püspök-bogádi körjegyző.

REINHARDT JÁNOS

(ezelőtt Hügel Nándor)

Kocsigyártó

PECSETT,

Király-utca 30. sz. és Perczel-(óposta)-utca 27. sz. a.

ajánlja a n. t. közönségnek legújabb mintáju

kocsik raktárát

a legjutányosabb árak mellett.

Minden raktáron nem levő kocsik, a megbízásnak teljesen megfelelőleg, a legizlésebben, rövid idő alatt ujonnan is elkészítetteti.

Javítások igen mérsékelt árak mellett mindenkor gyorsan eszközöltetnek.

Együttal van szerencséje a n. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy az eddig Hügel Ede úr által birt **mázoló-üzletet** is átvette és azt a kocsigyártó üzletével egyesítette. Ajánlja magát mindennemű festékek, lakkok, firniszek stb. eladására, valamint mázoló munkáknak a legdiszesebb és legpontosabb elkészítésére. Árak a legjutányosabbak.

Az eredeti „Austria“ egyes és kettősen permetező
Vermorel rendszerű

peronospora-fecskendő

vörösrézputtonnyal 17 és 18 frt

kapható kizárólag csakis

Gebauer Tivadar

mezőgazdasági gépraktárában

Baranya-Szt. Lőrinczen.

Rézgálicz elsőrendű 100 klg. 28 frt, jegeces szóda 100 klg. 7 frt. Raffiaháncs kilogrammonként 75 kr

Fichtl Károly

gépész és mechanikus

Ajánlja a legjobb minőségű

kerékpárok raktárát,

mint

Puch János és társ.

gráci z cégnek képviselője,

a legjutányosabb gyári áron.

Elvállal mint szakmechanikus **házi és szoba-telegráfok, távbeszélők** (Telephon), valamint **villámhárítók** felállítását és hasonló munkák végzését.

Kerékpár és varrógép-javítások pontosan a legjutányosabb árért eszközöltetnek.

A **kerékpározásban oktatás** is adatik csekély díjért.

Arjegyzékek kívánatra ingyen.

Pécsett,

Majláth-tér 6. sz.

Legkitünőbb minőségű

varrógépek

nagy választékban kaphatók a legolesőbb árért.

Legújabb és legjobb minőségű

írógépek

gyári raktára.

A legelőkelőbb és legszolidabb
áruház
Bécsben

Brüder Hirsch

IV., Hauptstrasse 38.

ajánl a legolesőbb árakért minden

gyapju-, divat- és mosó-kelmebeli idény újdonságokat. Chiffonokat, vászon- és damaszt-árakat, női- és férfi fehérneműt.

Szőnyeget, függönyöket, paplanokat stb.

Elegáns szalma- és csipke-kalapokat, elegáns nap- és esőernyőket.

Capes, csipke-takarók, zsakettek, eső köpenyek toillettek és blousok mérték után, pontosan a testhez illően készítettnek a leg-elegánsabb párizsi és bécsi divat szerint.

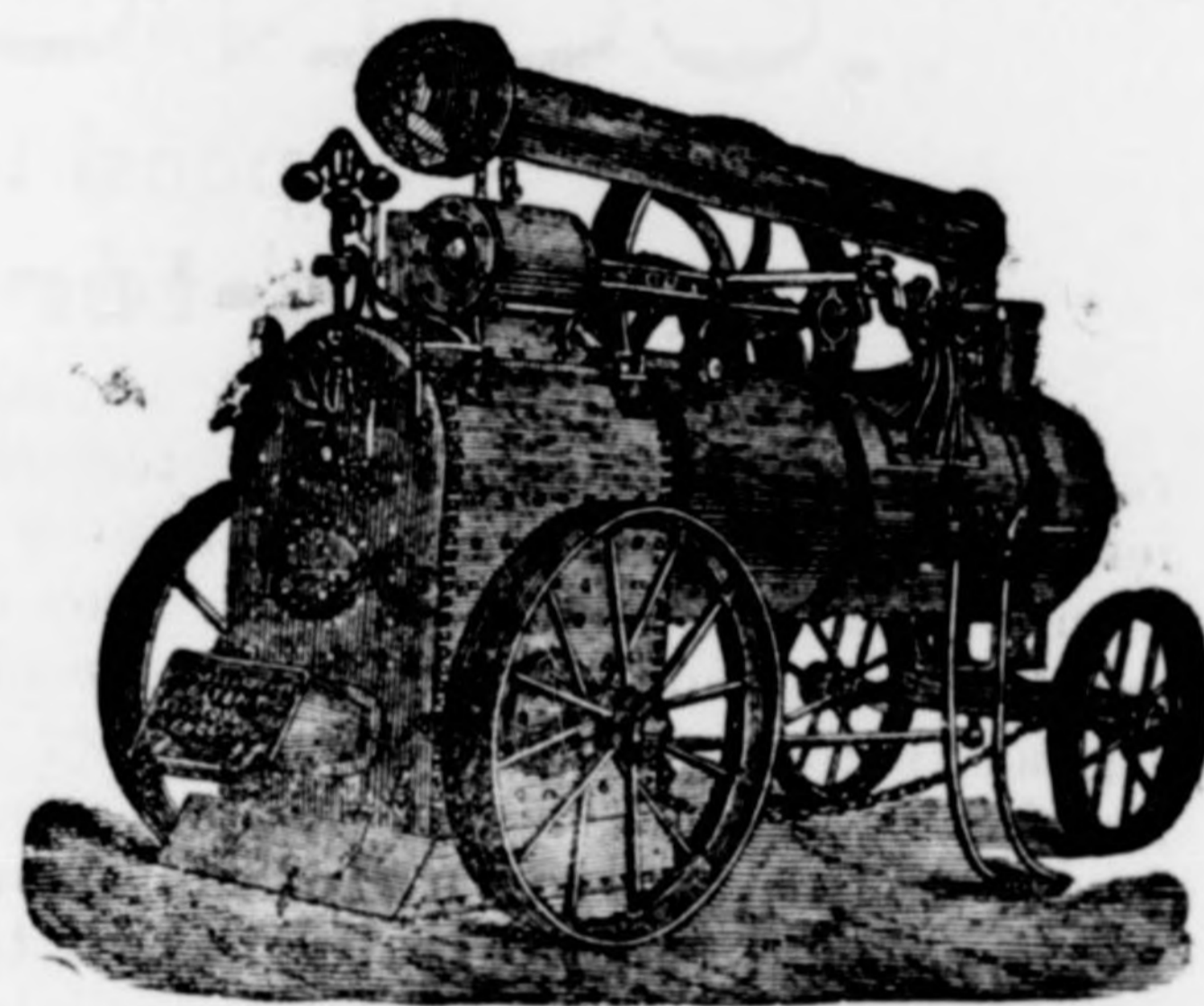
Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek, szintűgy az illusztrált elegáns „Bécsi Bazár“ című divatlap és árjegyzék.

Kérdések és megbízások egyenesen a főszállító-üzletükhöz intézendők Bécs, Wieden, Hauptstrasse No. 38.

KOTZÓ PÁL

GÉPESZMÉRNÖK

Budapest, Ullői-út 18. sz. alatt.

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂ és 4 lóerejű

SZÖGES CSÉPLŐKÉSZLETEKET

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelével és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerral,

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafüttő

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GARRETT & SONS felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető- és szorvavető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Sch. Kneipp

Nélkülözhetetlen minden háztartásban a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé,

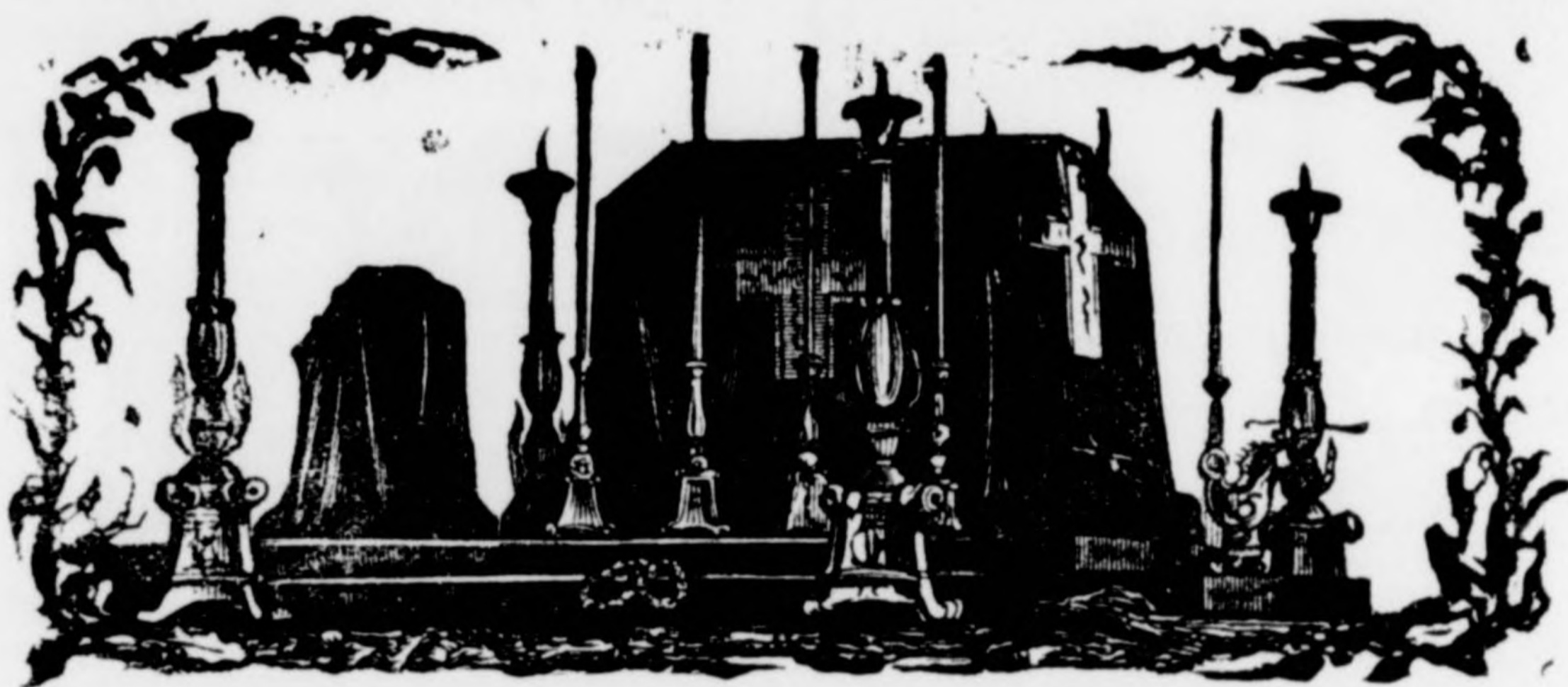
mely babkávét izü. Ez azon el nem ért előnyt nyújtja, hogy a pótlékmentes vagy szurrogátokkal kevert babkávét káros élvezetéről leszoktat és belőle sokkal izletesebb és mellette egészségesebb és táplálóbb kávé készíthető. — Fölülmulhatatlan mint pótlék a babkávéhoz. — Főképp ajánlható nők-, gyermekek- és betegeknek. — Utánzatoktól óvakodni kell. — Fél kiló 2, kr. — Mindenütt kapható.

Valódi csak fehér csomagokban, Kneipp plébános úr arczképével, mint védjeggyel.

Ifj. Buday. Pécssett.

Széchenyi-tér 10. sz. közvetlen a gimnázium épület alatt

Ajánlja dusan berendezett nyitott üzletét, ugy mint: *dörzsölt olajfestékek*, porban mindennemű *szoba és dísz-festési munkálatokhoz használandó festékek*, továbbá *Nobles* és *Hóare* cégnek valódi *angol hintó-máznak* egyedüli raktára, ajánlja a *francia viaksz* puha padló és kemény parketának beeresztésére való nála lévő egyedüli raktárát, azonkívül mindennemű *fény és padló-mázak* kaphatók, *olajok* s *keverék*, valamint többféle gyártmányu kömives *meszelők* s *ecsetek* nagy választéka minden célhoz, egyuttal meszszel keverendő vegyes *porfestékek* a házaknak külső bemeszelésére kaphatók, valódi anyagokért kezeskedik, s végül elvállal szoba-dísz, templom- és czég festést, ajtók és ablakok mázolását és fényezését helyben mint vidéken.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat

Kis-tér II-ik szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb ravatalozások felállítására — s temetések rendezésére — ugy a halottak szállítására létesített üzletünket, újabb átalakítások folytán, minden halottas kocsinknak a fővárosi pompa szerinti átalakítása által, azon helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek e tekintetbeni minden kívánalmait teljesíthetjük. Nyitott kocsin a halottak szállítása hatóságilag betiltatott, a n. é. közönség pedig nem kívánja az oly kocsik alkalmazását, melyben a koporsó látása elzárva van, ezért nem kimélve a költségeket, a fertőtlenítés végett **valamennyi halottas kocsinkat üveges kocsikká alakítottuk át**, mely által **bármely osztályu temetkezéseket — ugy helyben mint a vidéken** — minden temetkezési vállalatnál pompásabban,

sokkal díszesebben és olcsóbban

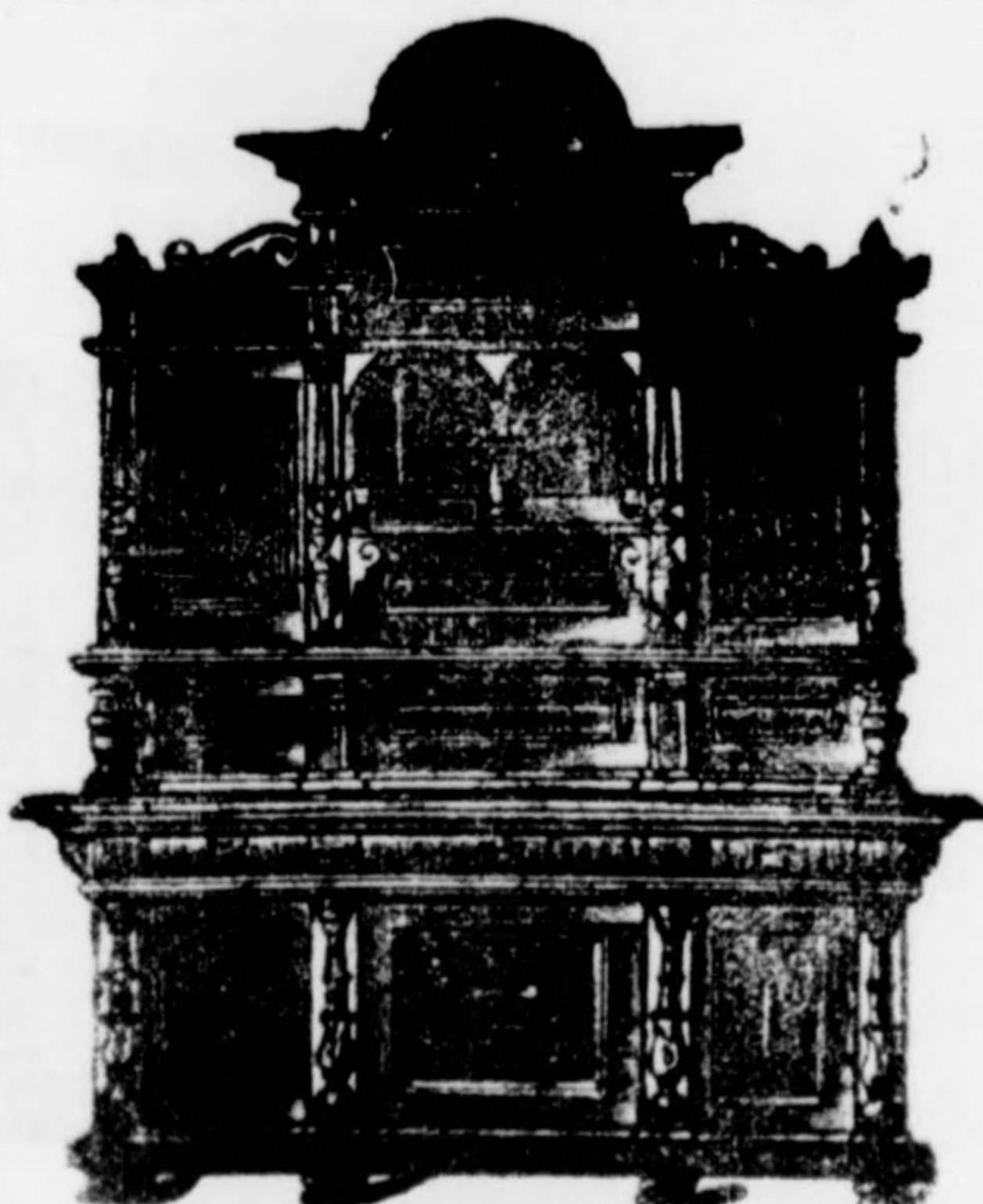
vagyunk képesek előállítani. Továbbá elvállalunk hulla szállításokat a bel- és külföld bármely irányában.

Temetkezések rendezésének fölvételére **Engelmann Károly** urat hatalmaztuk fel, kinek fő törekvése oda irányul a legnagyobb pontossággal a n. é. közönség igényeit mindenkor kielégíteni, miért is vagyunk oly bátrak a n. t. közönséget felkérni előforduló esetben bizalmukkal a **Concordia vállalatunkhoz** fordulni.

Maradunk kiváló tisztelettel

„CONCORDIA“ első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:

Krisztián József és társai, Schubárszky János, Fischer Simon.

ZSOLNAY IMRE

PÉCSETT

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbitva)

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó-, dísz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytarok, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ep. oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Csak

az illető, a ki bevásárlásnál a „Horgony“ gyárjegyre ügyel, biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

„horgonnyal“ legjobb eredménnyel alkalmazható csúsz, hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájdalmak, tagszagatás és meghűlések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalek enyhülésére. Minden üveg a gyárjegygyel a

„Horgonnyal“

el van látva és ezután könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitűnő háziszor majdnem minden gyógyszerárban 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

valódi.

